

KALAPUTXI

EUSKAL PRESA ETA
IRIBLARI POLITIKOAK
ETXERA

naiara uranga

"Bidaletzeen asko ikasi dut neure buruaz
bata ingurukoez ere"

★ GAZTETXOAK ETA SMARTPHONE TELEFONOAK

★ EUSKAL KOSTALDEAREN BILAKAERA

★ EDUKI ONTZIEKIN 60AREN BILA

★ NAURDONALDIA ETA OHIKO BIZITZA

★ DINARRIZKO GIZARTE ZERBITZUAK MUTRIKUN

★ **MRK 10 URTE HERRIA GIROTZEN**

★ TXANTXANGORRI URTEZ-URTE HANDITZEN

★ IKATZAK MAKINA BAT LAN

► Etxea apaintzeko proiektuak

► Altzariak

► Sukaldeak

► Leiho mistoak (egurra eta aluminioa)

Gabon zorion eta urte berri on!

ARROZTEGIA

BARRUETABENA Hnos, S.A.

Erretereria auzoa, z/g · ONDARROA

Tel.: 94 683 18 07 · e-posta: barrueta@barruetabena.com

apain

2015

Urte berri bat
azal berri bat

Domingo Iturburua, 3 behe · 20830 Mutriku · 943 60 42 29 · 608 684 416 · apain@apain.net

aurkibidia

Informaziua	4
Zeuk esan	5
Puri-purixan	6
Ingurumena	8
Gizartia	9
Ongizatia	10
Karenka	12
Kultura	14
Lapazorrikeixak	16
Historixa	17
Aisialdia	18
Hezkuntza	19
Zorion agurrak	20
Argazki zaharrak	21
Agenda	22

Kalaputxi ez du bere gain hartzen aldizkarian adierazitako esanen-iritzien erantzunkizunik.

Argitaratzailea

Karenka komunikazio elkarte
Barrenkale, 12 behea - 20830 Mutriku.

Telefona

635 748 393

e-maila

kalaputxi@topagunea.com

kalaputxi2001@gmail.com

Bloga

kalaputxi.blogspot.com

Laguntzailea

Mutrikuko Udala

Kolaboratzaileak

Iñigo Andonegi, Josu Larrañaga, Edurne Mendizabal,
IXA sexualitate eskola, Txantxangorri.

Tirada

2.200 ale

Lege Gordailua

SS-787/01

ISSN

1579-4792

Inprimategia

EUSKALINPRI. Deba

Banaketa

Kalaputxi

Gipuzkoako Foru
Aldundia

Mutrikuko Udaleko
Kultura eta Euskara

iritzixa

ESKER ONA

Euskararen Nazioarteko Eguna pasa berri den honetan, jakin-minak jota egun hori nondik datorren jakiteko internet begiratzea okurritu zitzaidan. Zeharo harrituta gelditu nintzen, ezin nuen sinestu zenbat eta zenbat gaik behar duten Nazioarteko edota Munduko egun bat izatea, bultzada ematea, alegia. Egutegia begiratu eta Nazioarteko eta Munduko halako eta besteko egunez beteta dagoela ikusi nuen.

Abenduan ere azaltzen dira makina bat; Euskararen egunaz gain, IHESarena, elbarrituena, gizartea eta ekonomia garatzeko boluntarioena, giza eskubideena, etorkinarena, ustelkeriaren aurkakoa eta amaiezina den zerrenda luze bat.

Ustelkeriarena puri-purian dagoen gaia da, baina gaurkoan boluntarioena ekartzea erabaki dut.

Zenbat boluntario ezagutzen ditugu gure inguruan? Zenbat pertsona, beren ekimenez denboraren zati bat ekintza solidarioei eskaintzen diotenak?

Herrian bertan adibide ugari ditugu, hala nola, elikagaien bankukoak, zaharren egoitzara astero-astero joaten diren bisitariak, bidezko merkataritza sustatzeko, besteak beste, Gabonetako denda jartzen dutenak, odol emaileak, gaixo eta senitartekoei bizitza duinagoa izan dezaten laguntza ematen dutenak, finean, beharren bat duen edonori laguntza, elkartasuna eta esperientzia eskaintzen dieten pertsona eta elkarteak.

Eta ekintza solidarioak izan gabe, musutruk baita, herrian hainbat ekintza antolatzen dituzten boluntarioak ere, zenbat?

Haur eta gazteen denbora librean lantzen duten begiraleak, guraso elkarte eta aiton-amonak; mimo handiz antzerkiak prestatzen dituzten antzezleak; doinu desberdinez herria alaitzen duten musikariak, trikitilari eta abeslariak; oinez, bizikletan, korrika, igerian, futbolean, saskibaloian, sokatiran, eskaladan edota pilotan izerdi pixka bat botatzeko entrenamendu eta probak antolatzen dituzten kirol taldeak; marmitako, atuna eta sardina erreka zein berdela goxo-goxo prestatzen dituzten elkarte gastronomikoetako sukaldariak; irakurtzen diharduzun aldizkari hau hitzez-hitz betetzen duten idazleak; ekintza guzti hauek aurrera eramateko teloiaren atzean "bileritis" sindromea jasan dezaketen antolatzaileak; ekintza guzti horien kontsumitzaileak eta seguruenik, aipatu gabe utzi ditudan hainbat eta hainbat pertsona, talde, elkarte...

Besterik gabe, xume-xume, jaso ezazue miresmena sorrarazten diguzuenon esker ona.

Nora Makatzaga

telefonoak

Medikuak, anbulantziak, botikak

Larrialdiak	943 46 11 11
Anbulatorioa	943 60 43 00
DYA zentrala	943 46 46 22
Mendaroko ospitala	943 03 28 00

Zaintzako botikak:

Otxagabia (Mutriku)	943 19 50 26 / 689 58 57 59
Apraiz (Mutriku)	943 60 32 50 / 630 05 50 97
Zalduegi (Deba)	669 26 22 01
Burgoa (Deba)	667 33 88 90
Etxeberría (Elgoibar)	943 74 01 40
Garitaonandia (Elgoibar)	943 74 11 77
Yudego (Elgoibar)	943 74 12 93
Barrenetxea-Etxeberría (Elgoibar)	943 74 12 77

Udala, zerbitzuak...

Udaletxea	943 60 32 44
Udaltzaingoa	943 60 70 48
.....	679 16 25 00
Gizarte Ongizatea	943 19 50 81
Zaharren Egoitza	943 60 38 71
Turismo bulegoa	943 60 33 78
Bake Epaitegia	943 60 70 49
Kiroldedia	943 60 31 75
Liburutegia	943 60 41 82
Miruaiz Frontoia	943 60 41 91
Ur partzuergoa	902 30 22 22
Zakarrak eta traste zaharrak	943 70 07 99
Anai Arte	943 60 34 10

Irakaskuntza

Goizeko Izarra ikastola	943 60 36 75
San Miguel ikastetxea	943 60 31 95
Mutrikuko Institutua	943 60 35 45
Udal euskaltegia	943 60 30 94
Udal Musika eskola	943 60 37 80
Haur eskola publikoa	943 60 41 19

Garraio zerbitzuak

Ansola Taxia	638 672 383
Anton Taxia	666 221 999
Xabi Taxia	656 289 026
Pesa autobusak	902 10 12 10
Eusko Trenbideak	902 54 32 10
Loiuko aireportua	905 50 50 05

Bestelakoak

Parrokia	943 60 39 87
Bikario etxea	943 60 39 88
Sta Katalina eliza	943 60 34 42
Kofradia	943 60 32 00
Posta zerbitzua	943 60 30 44

ordutegiak

Autobusak

MUTRIKUTIK → DONOSTIARA

Astegunak	7:00 / 10:00 / 13:30 / 19:30
Zapatuak	10:00 / 16:30
Jai egunak	10:00 / 19:30

DONOSTIATIK → MUTRIKURA

Astegunak	8:00 / 11:30 / 14:30 / 20:30
Zapatuak	11:30 / 19:30
Jai egunak	11:30 / 20:30

MUTRIKUTIK → BILBORA

ASTEGUNETAN GOIKO ERROTONDATIK

06:25 / 07:25 / 15:25

BILBOTIK → MUTRIKURA

14:10 / 18:10 / 20:10

MUTRIKUTIK → DEBA - MALLABIA

Astegunetan: 7:15etik 21:15era orduro.

Jai egunetan: 8:15etik 21:15era orduro.

MUTRIKUTIK → ONDARROARA

Astegunetan: 6:55etik 20:55era, orduro.

Jai egunetan: 7:55etik 20:55era orduro.

Trenak

Orduro ateratzen dira adierazitako ordu tartean.

DEBA → DONOSTIA → DEBA

Debatik	6:44 – 7:44 - ... - 21:44
Donostiatik	5:47 – 6:47 - ... - 20:47
Zapatu / jai egunetan	8:44etan hasita.

DEBA → BILBO → DEBA

Debatik	6:43 – 7:43 - ... - 20:43
Bilbotik	6:00 – 7:00 - ... - 20:00
Zapatu / jai egunetan	8:43etan hasita.

DEBA → EIBAR → DEBA

Debatik	6:43 - 7:43 - ... - 21:43
Zapatu / Jai egunetan,	8:43etan hasiko da
Eibartik	6:13 - 7:13 - ... - 21:13
Zapatu / Jai egunetan,	8:13etan hasiko da

HAMAICA AMETS, HAMAICA URRATS

HAMAICA TELEBISTA

Ez dezula ezagutzen?

ba... merezi du.

Euskerazko Toki Telebisten Sarea da.

Hamaika
ikusteko, bizitzeko

Nola ikusi ?

- LTD, Lurreko Telebista Digitala bitartez (eskatu antenistari).
- EUSKALTELEN kablearen bidez.
- INTERNET bidez. Emisioak online eta saioak nahierara.

Gainera, etxetik sakeleko telefonora, aplikazio berri bati esker.

Beraz: LTD/Euskaltel - ORDENAGAILUAN - IPAD/TABLET - MUGIKORREAN...

www.hamaika.eus

DEBABE UDAL EUSKALTEGIEN MANKOMUNITATEA

Euskararentzat bidea ez da
erraza eta leuna;
hala eta guztiz ere, argituko da
noizbait bere etorkizuna.
Hizkuntza dugu herriak duen
benetako ondasuna;
Urte Berriak dakarkiola
geureari osasuna.

Eguberri Zoriontsua eta
Urte Berri On!

DEBABE UDAL EUSKALTEGIA

Sabanika aldapa, 4 · Telf: 943 60 30 94 · eusk.mutriku@udal.gipuzkoa.net

AZKENETXE jatetxea

Sagardotegi menua (urte osoan)
Razioak
Eguneko menua
Asteburuko menua
Ospakizunak (Ezkontzak,
famili-bazkariak, kintadak...)

Kalbario gaina - Mutriku - Tel.: 943 60 41 77 - 648 756 576 azkenetxemutriku@gmail.com

Eguberri
zorion

hitza

herriaren informazioa
herriaren hizkuntzan
herriaren zerbitzuan

Urte
berri
on!

GAZTETXOAK ETA SMARTPHON TELEFONOAK

Hainbat aplikazio eta jolas dituzten telefono mugikorak ditugu *smartphon*-ak. Gaur egungo gaztetxoek deiak egiteko baino, aisialdirako eta elkar komunikatzeko erabiltzen dituzte. Aro digitalean jaio diren horiei nolako erantzuna eman behar diete gurasoek?

Internetera konektatua dauden telefono mugikorraren erabilera gero eta gehiago zabaltzen ari da ume eta gaztetxoaren artean, eta horrek guraso batzuen kezka eta zalantza sortzen ditu. Teknologia horiek gure seme-alaben eskura jarri eta horrek ekar ditzakeen arriskuetatik babestea posible al da?

Guraso elkarteko kideek, antzerako gaiari helduta, hitzaldiak antolatu zituzten orain dela urte batzuk, baina garai hartan tramankulua ez zen telefonoa, ordenagailua baizik. Alde batetik, komunikabideetatik internet sareak dituen arriskuei buruz hainbeste informazio jasotzen dugu, eta bestetik, hainbat abantaila dituela konturatzen gara. Nola aurkitu bien arteko oreka?

Orain arte galdera honen erantzuna kasu askotan ordenagailuaren erabilpena kontrolatzeko jartzen diren programen eskutik etorri izan da. Urte gutxitan egoera aldatu egin da; komunikazio tresnak aldatu egin baitira; etxean zegoen ordenagailua izatetik poltsikoan daramaten telefonoa izatera pasatu da.

Telefonoa deitzen diogu, baina gaztetxoek hitz egiteko gero eta gutxiago erabiltzen dute: Whatsapp, Instagram, Facebook, Twitter... eta horrelako izen arrotzak dituzten aplikazioak dira egunero erabiltzen dituztenak. Horrez gain, kalitate oso ona dituzten bideo eta

argazki kamerak dituzte egungo telefono mugikorrak.

Gurasoek ikusten dituzten arriskuak, gazteentzako ez dira existitzen; horiek komunikatzeko era berri, jolasteko baliabide, eta teknologia aurreratu gisa besterik ez dute ikusten. Beraientzat tresna naturalak dira. Ez ahaztu gaztetxo hauek aro digitalean jaioetakoak direla.

Erabilera

Erabilera okerrak, aldiz, arazo handiak sortu ditzake. Nire

ARRIETA
AUTOZERBITZUA
Eguberri zoriontsua eta Urte berri on!
Aliprox
J.M. Altzibar etorbidea · 943 60 31 01

PANADERIA OKINDEGIA
POTERO
GREGORIO AZKUE
ETXEKO TEL. 943 60 43 17
DENDAKO TEL. 943 60 36 43
OKINDEGIKO TEL. 943 60 45 12
Gabon zoriontsuak!

ustez, puntu honetan jarri beharko genuke arreta gehien. Helduak, ekintza batek etorkizunean izan ditzakeen ondorioei gehiago begiratzen dio, baina gaztetxoak normalean ez dira hortaz jabetzen, hauek oraina bizi dute.

Demagun, hamaika urteko gaztetxo batzuk Atxukalen denbora-pasa dabiltzala, bideo “ez egoki” bat grabatu eta Whatsapp bidez zabaltzen dutela, edo beste norbaiti buruz, “ez egokiak” diren komentarioak zabaltzen dituztela. Erdi jolasean sortu den egoera bat, sarean zabaltzen hasten da eta geratu (kontrolatu) ezin den arazo bihurtu daiteke.

Orain dela hamar bat urte, antzerako egoerak gertatzen zirenean, egoera “ez egokiak” izaten jarraitzen zuten, baina ez ziren zabaltzen; beraien arteko “bromatxoak”

Atxukalean hasi eta Atxukalean bukatzen zen.

Edukiak

Telefonoetatik Internetera konektatzen garenean edonora sar gaitezke, edozein eduki mota bidali, jaso eta ikusi dezakegu. Whatsapp talderen baten kide denak, badaki zer nolako argazki eta bideoak heltzen diren, eta hori ez dago mugatzeko edo kontrolatzeko aukerarik.

Pentsa ezazu zure telefonoan jasotzen dituzun eduki horiek, zure seme edo alabaren telefonora ere heldu daitezkeela.

Nere ustez, teknologia horiek oso onak dira; nola ez! Gaztetxoei, ordea, nola erabili behar diren irakatsi behar zaie. Beste hainbat esparruetan bezala, arauak jarri behar dira. Arau horien zergatia ondo ulertzeko, ezinbestekoa dela iruditzen zait, gutxieneko adina eta heldutasun maila izatea.

Gure seme-alabek egunero erabiltzen ikusten diguten teknologia da. Guk gure lagunekin komunikatzeko erabiltzen dugula konturatzen dira, eta gustatzen zaigula; askotan gehiegi! Beraien ikuspegitik jolas bat da, eta guztiz ulargarria iruditzen zait beraiek ere guk bezala horrelako jostailu bat eduki nahi izatea.

Zein da beraz adin egokia? Galdera honek ez du erantzun matematikorik. Lehen aipatu dudana bezala, nire ustez gaztetxo bakoitzaren heldutasun mailaren arabera finkatu beharko genuke.

Bestalde, guraso bezala, zure seme edo alabaren inguruko lagunak dagoeneko lortu badute, zuk ikaragarritzko presioa izango duzu alabari edo semeari ere telefonoa erosteko. Ez da erreza, baina nire gomendioa zure erabakiarekin aurrera jotzea da.

Pedro Arreitunandia Ituarte

**JATETXEA
LANDETXEA**
apartamenduak
bezeroentzako
aparkalekua

**eguneroko
menua**

**berezitasuna
txerri txikia**
(enkarguz erreta, edo frijitua)

Laranga auzoa · Mutriku · Tel. 629105733 · luis@pikua.es

MATRIKULA ZABALIK!

Edozein zalanza argitzeko
Haurreskolara
deitu:

943 60 41 19

Mutrikuko
HaurreSkola

EDUKIONTZIEKIN 60AREN BILA!

Azkenean ere askatu da korapiloa: herritarrek hondakinen bilketa sistema hobetzeko bidea edukiontzia direla erabaki dute.

Erabaki horrek Joseba Palenzuela alkateak, Bilduren izenean, otsailaren 27ko bilkuran egindako proposamenarekin hasitako faseari amaiera eman zion. Proposamenak puntu hauek zituen: Udalak **herri galdeketa** gauzatuko zuen hondakinak biltzeko sistema aukeratzeko; galdeketa aurretik, Gipuzkoan dauden sistemen informazioa zabaltzearen eta eztabaida ematearren, herri osoarentzat zabaldutako **parte hartze prozesua** burutuko zuen; eta prozesua kudeatzeko **Hondakinen Batzordea** eratuko zuen.

Azken hori izan zen, hain zuzen ere, lehen egitekoa: Bildu, EAJ, Berdeak-Independeteak, Natur taldea, 5. Edukiontziaaren aldeko Plataforma eta Zero Zaborreko ordezkariak zeuden mahaikide izateko deituak. **Bakoitzak gaiari heltzeko ikuskera propioa** izan arren, mahaia osatu eta elkarrekin aritzeko konpromisoa hartu zuten. Prozesua ahalik eta modu objektiboenean planteatzeko eta aurrera eramateko, **diseinua eta gidaritza Aztiker** enpresako bideratzaileen eskuetan jarri zuten batzordekideek.

Oinarrizkoan ados zeuden guztiak: Mutrikuko **birziklatzea tasa gehitu** beharra zegoen. Gaur egungo **%27tik %60ra** heltzea zen lortu beharrekoa. Baina nola egin hori? Ze sistema erabilita? Hori herritarrek erabaki behar zuten. Erabakiak oinarri sendoa edukitzeko, ordea, argi zeukaten, lehendabizi, herritarrei informazioa eman behar zitzaizela. Eta ez hori bakarrik: informatu ondoren, herrirako nahi zuten sistemaren oinarriak zeintzuk izango ziren erabaki behar zuten. Eta horretan aritu ziren irailean eta urrian: hitzaldiak, lan saioak, mahainguruak... Eta jendeak interesa agertu zuen. “Egindako saio bakoitzean, batzbestek, 100 lagunek parte hartu zuten. Beste prozesu batzuetan ere aritu gara, eta haiekin alderatuta, **mutrikuarren parte hartzea azpimarragarria** izan da. Jende ugari bildu da, eta Hondakinen Batzordeari herri galdeketa prestatzeko beharrezko eta oinarrizko markoa marraztu zioten”, azaldu dute Aztikerretik.

Parte hartze prozesuan egindako lana izan zen azken galderari forma eman ziona. “Herritarrek aukeratu

zuten mutrikurako zer nahi zuten eta zergatik, sistema berriak zer ezaugarri eduki behar zituen, nolakoa izan behar zen... **herritarrek azpimarratutako ezaugarriak biltzen zituzten sistemak bi zirela baloratu zuen Hondakinen Batzordeak**, eta bi horiek izan ziren galdeketa eramandakoak: sistema mistoa eta edukiontzien bidezko bilketa”.

Galdeketa egunean 4.411 lagunek zeukaten bozka emateko aukera. Horietatik 2.337k bozkatzea erabaki zuten. **Parte hartzea %52,96koa** izan zen. Beste behin ere, mutrikuarrek euren iritzia agertu nahi zutela erakutsi zuten. Hartzen zen erabakia loteslea izateko, **%25ak bozkatu behar zuen, eta kopuru hori erruz gainditu zuten**, aipatu dute Aztikerrekoek. Bidea, ordea, ez da hor amaitzen. “Edukiontzien bilketa sistema izan zen, 1.915 bozkarekin mutrikuarrek hobetsitakoa. **Orain, fase garrantzitsuena**, eta herritarren benetako parte hartzea eskatuko duena, hasiko da: sistema hori martxan jartzea, eta batez ere, herritarrek eurek hartutako **erabakia errespetatu eta betetzea**.”

Hondakinen Batzordea izango da sistemaren nondik norakoak landuko eta ezarriko dituen, baina herritarren esku egongo da benetan haren etorkizuna. “Orain arte bezala, herritarrek **partaide aktibo** izaten jarraitu beharko dute, azken finean, herritar guztien esku egongo da zehaztutako helburuak betetzea. Herritarren gehiengoak aukeratutakoa praktikan jartzea tokatzen da hemendik aurrera”.

EUSKAL PRESO ETA IHESLARIAK GOGOAN

Izaera politiko zein armatua izan duen gatazka luzeak giza eskubideen urraketa ugari utzi ditu bazterretan, oraindik ere mingarri diren zauri ugari. Gatazka horren ondorioz, milaka izan dira espetxea ezagutu duten euskal herritarrak ere, idatzi hau argitaratzeko garaian 475 (horietatik 463 dispertsatuak) direlarik preso dauden pertsonak. Preso izaerak, berez, askatasunik eza dakar, baina euskal presoek, horrez gain, Espainiako, Frantziako zein nazioarteko legediaren aurkakoak diren zenbait neurri ezartzen zaizkie sistemakikoki.

Neurri horien adierazpiderik nabarmenena da DISPERTSIO POLITIKA: Euskal presoek ezarri zaien zigorra beraiekin ingurune sozial afektibotik gertuen dagoen espetxean betetzeko eskubidea duten arren- ehundaka kilometrotara dauden garteletara urruntzen dituzte. Politika horrekin presoek oinarriko eskubideak bortxatzeaz gain, zigor gehigarri bat ezartzen zaie presoek senide eta lagunei, aste-bururo milaka kilometroko bidaia nekagarri eta arriskutsuak egitera kondenatuz maite dutenarekin 40 minutu eskaseko bisita egitera doazenak. Dispersio politikak, dagoeneko, 16 senide eta lagun heriotza eragin du errepideetan eta maila askotariko ondorio larriak eragiten ditu ekonomikoki ere, familientzat jasangaitzak baitira bisita egin ahal izateko bi edo hiru egunetako joan-etorrien kostuak.

LARRIKI GAIXO dauden euskal preso politikoei krudelkeria ere erabatekoa da.

Larriki ere dauden pertsonak dira, etxean egoteko eskubidea duten pertsonak eta, hala ere, frantziar zein espainiar estatuek espetxean mantentzen dituzte. Espetxean euren gaitzak okerrera besterik egiten ez dutenean. Aske egon beharko zirenean. Espainiak, Ibon Iparragirre espetxean mantentzearen alde egin du HIESA C estadioan eta buruko gaitz larriak dituenen. Eta Frantziak ere, esklerosi anizkoitza dien Ibon Fernandez Iradi espetxean mantenduko du; martxora bitartean, gutxienez. Noiz arte? Non daude euren Giza Eskubideak?

Gizarte honen gehiengoak aurrerapausoak eskatzen ditu konponbiderako prozesuan baina begi bistakoa da espainiar eta frantziar estatuek giza eskubideen urraketan daudela tematuta, konponbiderik gabeko giroa elikatuz.

Horregatik, herritarron eskuetan dago bakearen alde lan egitea eta derrigorrezkoa dugu bakoitzak

ahal duen heinean bere ekarpen xumea egitea. Horretarako gure herrian antolatu ditugun ekimenen berri ematen dizuegu:

- Abenduaren 20an San Tomas azokan preso eta iheslarien aldeko postua jarriko da, material zein janari eta edari salmentekin.

13:00etan elkarretaratzea egingo da azokan bertan.

- Abenduaren 24an Olentzerorekin batera kalejiran aterako gara arratsaldeko 6retan Zubixatik preso eta iheslari guztiei opariak eramateko.

- Abenduaren 26an, urteko azken barixakua 19:00etan Beheko plazan.

- Abenduaren 31an, arratsaldeko 19:00retan giza katea osatuko dugu Goiko plazatik Beheko plazara. Ondoren preso eta iheslarien aldeko topa egingo dugu.

- Urtarrilaren 10ean, "Sare"k antolatutako manifestazioarekin bat egingo dugu Bilboko kaleetan.

Euskal preso eta iheslari politikoak etxera orain, libre eta betirako!

Orkatz Gallastegi Sodupe
C.P. Castellón
Carretera de Alcore, km 10
12006 Castelló de la Plana
Castelló

Agurtzane Delgado Iriondo
C.P. Albolote
Carretera Colomera km 16.5
18.080 Albolote
Granada

Lexuri Gallastegi Sodupe
C.P. Fontcalent
03013 Alicante

Irantzu Gallastegi Sodupe
C.P. Puerto III
Ctra Jerez Rota km 6
11500 Puerto de Santa María
Cádiz

OINARRIZKO GIZARTE ZERBITZUAK MUTRIKUN

Kale eta hedabideetan Gizarte Zerbitzuei buruz hitz eta pitz ari diren honetan, egokia iruditu zaigu udaletxera zuzendu eta Mutrikuri buruzko datuak kaleratzea. 2013ko memoriaren datuak eman dizkigute, eta hona eskaintzen dizuegun laburpena.

Gizarte Ongizate sailaren atal bat Oinarrizko Gizarte Zerbitzuetara zuzendua dago. Zerbitzu honen helburu nagusia, EAEko Gizarte-zerbitzu Sistemara sartzea, eta, behar denean, beste arreta sistema batzuetara bideratzea da, honako ekintzekin:

- Informazioa eman.
- Premiaren balorazioa egin, eta, behar denean, adituena zuzenduz.
- Laguntza ekonomiko edota zerbitzu hoberena lortzeko orientazioa eman.
- Diagnostikoak hala aholkatuz gero, EAEko Gizarte-Zerbitzu sistematik aplikagarria den arreta pertsonalizatua egitea.
- Arreta pertsonalizatuaren gestioa bere gain hartu hala dagokionean.
- EAEko Gizarte-Zerbitzu sistemaren zerbitzuak eta laguntza ekonomikoak eskuratzera bideratuta dauden tramitazio, gestio eta koordinazio funtzio guztiak bete.

2013an Gizarte Zerbitzuan artatutako pertsonak 1.153 izan ziren (herritarren %22,07), emakumezkoak 571 (%49,52), eta gizonezkoak 582 (%50,48). Horietatik atzerritarrak 256 (%22,20), eta estatukoak 897 (%77,80). 49 espediente berri ireki ziren, eta urte bukaeran 705 espediente aktibo zeuden

(kontutan izatekoa, etxebizitza bateko kide guztiak espediente zenbaki bera dutela). Tramitatutako eskaerak 428 izan ziren: mendekotasunari buruzkoak %32; familiari buruzkoak %19; prestazio ekonomikoetarako %16; ezgaitasunari zuzenduak %13; etxeko programara %10; berdintasunera %1, eta bestelakoetara %9.

Prestazio ekonomikoak

– Gizarte Larrialdietarako Diru-laguntzak.

Prestazio ekonomiko hau premia puntualei, batez ere etxebizitzako gastuei (alokairua, hipoteka, etxeko mantenurako gastuak...) aurre egiteko ematen den laguntza bat da. Finantzaketa EAEko Aurrekontu Orokorren kontura egiten da. 2013ko urte bukaeran aurreikusitako gastuak igo egin ziren, eta Eusko Jaurlaritzatik 4.000 € gehitu beharra izan zuten haserako 32.000 €, eta udalak beste 8.000 € jarri behar izan zituen. Onuradunak 57 izan ziren, 32 emakumezko eta 25 gizonezko; etorkinak 23 eta estatukoak 34.

– Gizarteratzeko Laguntza Ekonomikoa.

Gizarteratzeko diru laguntza, sarrera nahikorik ez duten pertsonen zuzentzen zaie, aurre egin diezaizkien bizikidetzaren unitateko oinarrizko beharrei, eta gizarterako bazterkerian edo honetatik gertu dauden pertsonak gizarteratu daitezkeen laguntzea da helburua.

Diru sarrera bermatzeko errenta jasotzeko baldintza guztiak bete arren, errolda baldintza betetzen ez dutenei zuzendua dago. Kasu honetan, Gipuzkoan 6 hilabeteko errolda izatea eskatzen da. 2013. urtean 16 eskaera izan ziren, eta denak gizonezkoak eta etorkinak.

– Kotizatu gabekoen pentsioa.

Gizarte Segurantzako Sistema arruntean pentsioa jasotzeko kotizatu ez duten pertsonen pentsio bat jasotzeko aukera dute. Bi motatakoak dira: erretiroa eta ezintasunekoak. 2013an 16 pentsio jaso ziren, eta banatutako dirua 78.000 €koa izan zen.

– Gizarte Ongizateko Fondoko Pentsioak.

Foru Aldundiak kudeatzen duen prestazio ekonomikoa da. Prestazio hau eskuratzeko eskatzaileak ezin du diru-sarrerarik eduki, eta ez du aurretiko kotizazio beharrik izango. Behin prestazioa eskuratuta, onuraduna izaten jarraitzeko, ezinbestekoa

ANDONEGI
HONDEAKETAK
GARRAIOAK

Tel.: 635 736 957 - Mutriku (Gipuzkoa)

LEA-ARTIBAI
Hileta zerbitzuak - Beilatokia

MUTRIKU Tel.: 943 60 41 20
ONDARROA: Arta Bide, 24 - Tel.: 946 830 960
Mug: 659 879 268

izango da baldintza horiek une oro betetzea. Bi mota daude: Zahartzaroa eta Gaixotasun-pentsioa. 2013. urtean pentsio bat jaso zen (zahartzaroagatik), eta 2.100 €koa izan zen.

– Minusbaliatuak Gizarteratzeko Legea.

Foru Aldundiak kudeatzen duen laguntza da, eta minusbaliatuen garraio gastuak diruz konpentsatzeko balio du. Prestazio hau eskuratzeko, eskatzaileak ez du diru-sarrerarik izango eta ez du aurretik kotizatu beharrik. 2013. urtean pentsio bat jaso zen 2.100 €koa.

Etxean mantentzeko programak

– Etxez-etxeko Laguntza Zerbitzua.

Ezintasun fisiko-psikiko-sensorial edo sozial baten ondorioz, eguneko bizitzako oinarritzko premiei aurre egiteko zailtasunak dituzten pertsona edota familiei euren etxean eskainitako laguntza da. Laguntza hau etxeko oinarritzko lanak, zainketa pertsonalekoak edota heziketetakoak burutzeko da, eta helburua pertsona eta familiak euren etxeetan oinarritzko premiak estalita bizi izaten jarraitzea. 2013. urtean 36 etxeetan eskaini zen 43 pertsoneri; 26 etxeetan menpekotasun maila zuten eta 10 autonomoak ziran; 23 emakumezkoak (80 urte batz bestekoa), eta 13 gizonezkoak (67 urte batz bestekoa); 6.833 orduko dedikazioa eman zen, eta kostua 127.000 €koa. Horietatik Aldundiak 89.000 €, onuradunek 24.000 € eta udalak 14.000 €. Aurtengo urtean Aldundiaren laguntza jaitsi egingo da, eta Udalarena bikoiztu.

– Telelaguntza Zerbitzua.

Bakarrik bizi edo denbora luzean bakarrik egon

behar duten pertsonak larrialdi egoera bat gertatuz gero, laguntza edo arreta eskatzeko zerbitzua da. 2013an 53 telelaguntza zeuden martxan Mutrikun.

– Laguntza Teknikoak.

Laguntza honekin ezgaitasunen bat izan edo beste batzuen menpe bizi diren pertsoneri lagundu nahi zaie eguneroko jardueretan ahalik eta autonomia gehien lortzeko. Ezgaitasuna edo urritasuna prebenitu, konpentsatu, arindu edo kentzen saiatzen da laguntza hauen bitartez: mugikortasunerako laguntzak; irisgarritasuna hobetzeko laguntzak; altzariak edo etxeko egokitzapenak; babesa eta zaintzarako laguntzak eta komunikazio laguntzak. 25 pertsonak eskatu zuten laguntza hauek.

– Medikamentuak egoki erabiltzeko programa.

Mutrikuko Udaleko Jendarte arloko zinegotzi arduradunak eta Gipuzkoako Farmazialarien Elkargoko ordezkariak, lankidetzaz hitzarmena sinatu zuten, Etxez-etxeko laguntza jasotzen dute onuradunei zuzendua. Programa honen helburua mediku tratamendua behar den bezala hartzea da, horretarako farmazialariek prestatzen diote gaixo bakoitzari dagokion tratamendua, blister batzuk erabiliz. 12 onuradun izan ziren 2013an.

Oinarritzko Gizarte Zerbitzuetan, alor hauetan ere jarduten dute:

- Hirugarren adinekoei zuzendutako programak.
- Haurtzarora, nerabezarora eta familia.
- Mendekotasun legearen kudeaketa.
- Genero indarkeriaren aurkako laguntzak.
- Gizarte sustapena eta gizarteratzea.

GOTZON ARRANDEGIA

Gabon zoriontsu eta urte berri on!

Gotzon Eizagirre
Felix Txurruka, 2 - Tfnoa: 943 60 46 02 / 943 60 36 59

Eguberri zoriontsua
eta
Urte berri on!

KALBAIXO JATETXEA

TELEFONOAK:
943 60 32 56
943 60 30 16
MUTRIKU

NAIARA URANGA

“Bidaiaztean asko ikasi dut neure buruaz baita ingurukoez ere”

Gaztea izanagatik ibilbide luzea du Naiarak egina. Garbi izan du beti norantza bideratu bere urratsak. Bidaiaari sutsua, han eta hemen ibilia, bizitako esperientziek bere izateko modua osatzeko eta aberasteko balio izan diola uste du.

Kasik urte eta erdi Tabakalera proiektuan...

Bai, lanean takatuta nagoela esan daiteke. 2013an hasi nintzen lanean Tabakalera, Kultura Garaikidearen Nazioarteko Zentroan. Neure gustuko lanean dihardut. Proiektuak gora behera handiak izan dituen arren, datorren udan irekiko ditu ateak eraikin berriak. Eusko Jaurlaritza, Gipuzkoako Aldundia eta Donostiako Udalaren proiektua da Tabakalera.

Zein da zure lana?

Komunikazio departamenduan egiten dut lan, komunikazio teknikari gisa. Hiru lankide gara komunikazio lantaldean eta gure zeregina bi hitzetan esateko, web gunea, sare sozialak, prentsa oharrak, prentsaurrekoak ... kudeatzea da.

Datorren urtea ate joka dugu...

Bai konturatu orduko hemen izango dugu 2015eko uda. Egungo lantaldea ez da oso handia eta 37 mila metro karratuko eraikina kudeatzeak jende gehiago eskatuko duela badakigu; ez da lan makala izango. Dena den Donostiarentzat ez ezik inguruko herrientzat ere mesedegarria izango dela uste dugu, kultur testuingurua aberasteko balioko baitu. Bestalde, Donostia 2016ko Europako Kultur Hiriburutza antolaketarekin ere izango du lotura Tabakalerak eta horrexegatik izan berri naiz Polonian, Wroclaw hirian, hiri hori Donostiarekin batera izango baita Europako Kultur Hiriburua 2016 urtean.

Ikasitakoarekin bat datorren lana?

Bai. Lehenengo Ikus-entzunezko Komunikazioa, ikasi nuen. Ikasketa hauek burutu ostean, bigarren karrera bat egitea erabaki nuen: Publizitatea eta Harreman Publikoak. Enpresa mundua eta komunikazioa uztartzeko bide bat iruditzen zitzaidan. Ikasketak amaitu eta urte batzuk lanean aritu ostean, Multimedia Komunikazioan Masterra egin nuen. Master honetako praktikak tarteko Tabakalera hasi nintzen lanean eta hortxe jarraitzen dut.

Ez zara izan geldirik egotekoa...

Ikasketak eta lana uztartu izan ditut beti. Hemezortzi urterekin hasi nintzen aerobic klaseak ematen Bilbo-ko gimnasio batean, ondoren Mutrikuko kiroldegian ere aritu nintzen.

Lehenengo karrera Danimarkan bukatu nuen, urte bete egon nintzen bertan Erasmus bekarekin. Akademikoki oso urte gogorra izan zen baina oso baliagarria, beste mundu bat ere bazela erakutsi zidalako. Hasierako hilabeteetan dena zen arrotza niretzat. EHUn ohituak ginen ikasle betetako geletan egotera, han berriz 8 ikasle besterik ez ginen eta ez zegoen denbora galtzerik. Azpiegitura aldetik ere zerikusirik ez hemengoarekin. Hasierako hilabeteetan gaupasa asko egiten nituen ikasten, baita kilo batzuk galdu ere. Batzuetan pentsatzen nuen ezin izango niola bueltarik eman eta etengabeko borrorak izaten nituen neure buruarekin, baina gaititu nituen beldurrak. Askok ikasi nuen, mundu errealean “kazetari” ofizioa

Eguberri zoriontsu!

Camping Galdona

JATETXE ETA ERRETEGIA
Galdona Baserria

Tel. 943 60 35 09 MUTRIKU

OKILA

SUKALDEKO ALTZARIAK
EBANIZTERIA

OKILA AROZTEGIA S.L.

Eguberri zoriontsuak!

Txirritxa - Mutriku

Tel. 943 60 40 18 - Faxe: 943 60 31 03

zer zen ikusteko aukera izan nuen. Ikasturte bukaeran berriz, dokumental bat egiteko aukera izan genuen eta hantxe ikusi zen zer ikasi genuen. Benera esperientzia zoragarria izan zen Danimarkakoa, gustura gogoratzen dudana urtea da.

Orduan izan zen zure lehen irteera Europara?

Aurretik izana nintzen Europan. Hamasei hamazazpirekin Eusko Jaurilaritzaren beka bati esker Irlandara joan nintzen udan hilabeterako, ingelesa ikastera. Hurrengo udan berriz Alemaniako herri txiki batera beste hilabetez, hiriburuko umek landa eremua ezagutzeko espazioa egokitzen. Esperientzia hau ere oso aberasgarria izan zen Europako beste herrialdeetakoekin bizitzeko aukera izan nuen-eta. Esango nuke han hasi zitzaizkidalda begiak zabaltzen eta bidaiatzeko garra pizten.

Eta hurrengo pausuak...

Danimarkatik bueltan bigarren karrera hastea erabaki nuen, Publizitatea eta Harreman Publikoak eta hau amaitzean kanpora joatea erabaki nuen. ONG edo gobernu kanpoko erakunderen batekin lan egiteko grina nuen eta proiektu desberdinen bila ibili ondoren Peruko batek deitu zuen nire arreta, harremanetan jarri eta Perura joan nintzen. Lau hilabete egin nituen bertan.

Zein izan zen esperientzia...

Peruko esperientzia honen hasiera ere nahiko gogorra izan zen. Irakasle izateko titulua aterea nuen eta irakasle laguntzaile gisa lanean aritzeko asmoz abiatu nintzen Perura. Nire proiektua Cuzco-tik bi ordu zegoen, 3000 metrora zegoen komunitate galdu bateko herri txiki batean. Argia eta ura ordu batzuetan baino ez. Ume mordoa eta irakasle gutxi... Bertaratu nintzenen uste nuen beste lau boluntario izango zirela bertan, baina han ez zen inor, bi aste lehenago alde eginak ziren erakundearekin izandako arazoak tarteko. Ederra hasiera!

Bertakoentzat "gringa" edo arrotza nintzen, eta gertaeren ostean giroa nahiko nahasia zegoen, bakarrik nintzen. Hiru astez bertan egon ondoren, asteburuan hiriburura jaitea erabaki nuen, haizez aldatzea ere behar nuen. Hiriburuan zorte ikaragarria izan nuen, patuari esker-edo, euskaldun batekin ezkonduko argentinaren baten berri eman zidaten, berau UNICEFentzat lanera joana zen Perura urtebeterako.

Berarekin elkartu eta nire egoeraren berri eman nionean herrira ez itzultzeko esan eta euren etxean hartu ninduten. Ikaragarria da, kanpoan bakarrik zaudene-

an, nola sortzen diren harremanak, ezagutzen ez ginen bi lagun kafe bat hartzeko geratu eta elkarrekin bizitzen amaitu genuen arratsaldean bertan.

Ez diot inoiz nahikoa eskertuko Ana, argentinarrari nigatik egindakoa. Esperientzia gogor hark izugarriko eragina izan zuen nigan. Ana eta UNICEFi esker, gobernu kanpoko beste erakunde batekin hasi nintzen boluntario gisa lanean, hiri handietako auzo txiroetan umekin eta beharra zuten guztiekin jardun nuen. Hiru hilabete egin ondoren etxera bueltatzeko ordua ere iritsi zen eta gogorra egin zitzaidan guztia uztea.

Hemen Gabonak ziren, eta honek nire kontraesanak areagotzen zituen, hango eta hemengo egoerek zein desberdinak ziren. Barruko korapiloa libratu ezinik pasa nuen denbora batez. Kanpoan egon naizen bakoitzean itzulerak gogorrak egin izan zaizkit.

Gero kanpoan beste sei hilabete...

Bai orain, konturatu naiz bi urtetik behin kanpora joateko beharra sortu izan zaidala. Perutik bueltan lana topatu eta bi urtez egon nintzen lanean. Tarte honetan irratian Eibarko bikote bat entzun nuen munduari bira ematen ari zirela. Neure buruari esan nion nik ere egin behar nuela. Hasieran burutu ezinezko ametsa zirudien, baina azkenean egin genuen!

Ordura arte bakarrik bidaiatu nuen eta oraingoan nire bikoteari esan nion biok egin behar genuela.

Bidaiatzeko aukerak asko aldatu dira eta erraztasunak ere ugartu. Dena den, bizitza modua eta lehen-tasunak norberak zehazten ditu, bidaiatu ahal izateko gauza batzuei uko egin beharra izan da. Baina esan dezaket nire kasuan beti merezi izan duela.

2011an burututako bidaiak hartan lau kontinentetan zehar ibiltzeko aukera izan genuen. Madriletik atera eta Hego Ameriketara (Argentina, Brasil, Txile, Peru, Bolibia) egin genuen Zeelanda Berria, Australia, Asia, Hego Afrika eta hemendik Madrilera. Distantzia handiak hegazkinez eta besteak autobusez egin genituen.

Bi lagun joateak erraztuko zuen bidaiak...

Bai, hala ere jende asko topatu genuen bakarrik bidaiatzen, baita familiak umekin ere. Horietan konturatzen zara zenbat abenturazale dagoen munduan zehar, bakarrik, dirurik gabe, ahal duten moduan.

Nik Danimarkan eta Perun asko ikasi nuen neure buruaz. Bakarrik zaude eta zure mugak ezagutzen dituzu eta aurrera egiten duzu edo ez. Jendea ezagutzeaz gain, leku zoragarriak, istorio harrigarriak, historia, kultura... badago zer ikusi eta zer ikasi!

Pol. ANTZOMENDI - Galdona bidea
MUTRIKU ☎ 943 60 31 86
 gorritxuautoak@hotmail.com

MUTRIKUKO TANATORIOA Ntra. Sra.
 de Begoña
EHORZKETA
 Iriagirre z/g
 Tel.: 646 351 352 - 943 60 47 78
 943 20 10 95 (24 ordu)

Mutriku herria betidanik egon da musika munduari lotua. Euskal Herriaren luze-zabalean zein gure mugetatik haratago oso entzutetsuak izan diren Itoiz eta Delirium Tremens taldeak dira horren adibide garbiak. Herriko taldeak biak, eta zeresan handia eman dutenak biak ere. Hala ere, ezin ahaztu, aurretik aipatutako bi talde hauek baino lehen agertokiz agertoki urte luzez aritu ziren Ilar-ko taldea eta Txairo bikoteaz ere.

Aipatutako hauen ondorengo belaunaldiak ere ez ziren atzean gelditu, ordea.

Ez dira atzo goizekoak Mutrikuko Rock Kolektiboaren (MRK) lehen pausoak. 90eko hamarkada hasieran sortu zen elkarte, hain zuzen ere, garai batean Bizkaia eta Gipuzkoaren mugan zegoen aduana-etxean; Katetxean. Bertan entseatzen zuten taldeetako kideen artean sortu zuten hasierako MRK. Denbora tarte batera, bertako taldeek Katetxetik irten beharra izan zuten, eta handik, sasoi batean Toxuren enpresa izandakora lekualdatu ziren, baina azken honetan ere ez zuten luze iraun. Ondorioz, herrian entseatzeko tokirik gabe geratu ziren musikariak, eta horrek, bakoitzak bere bidea bilatu behar izatea eta elkartearen jarduna etetea ekarri zuen.

Handik urte batzuetara, duela 10-11 urte inguru, herrian

kartel batzuk azaldu ziren; herriko musikariak berriz batu eta martxan jartzeko batzarraren deialdia egiten zuten kartelak, alegia. Batzarrerako deia aurreko rock elkarte-koek eta ingurukoek egin zuten, batez ere bi helburu nagusirekin: MRK berriz martxan jartzea, eta entsegu lokalen beharra aldarrikatzea. Batzarra egin, eta segundo bakar bat ere galdu gabe, elkarte abian jartzeko, lehen ekimena izango zena prestatzen hasi ziren: 1. Abendurock. Oso baliabide gutxiarekin antolatu zuten; garai bateko MRKtik geratzen zen diru apurra erabiliz, zenbait tabernak emandako diru-laguntzekin eta herriko beste elkarte batek utzitako baliabide teknikoekin, batez ere.

Lehen aldi hark izandako arrakasta ikusita, 2. Abendurock izango zena antolatzen hasi ziren rock elkarte kideak, eta hain zuzen ere, tarte horretantxe iritsi ziren berri onak elkartera; MRKren funtzionamendua ikusita, Udalak gaztetxe gaineko lokalak egokitu eta elkarteari haiek eskaintzea erabaki zuen (gaur egungo lokalak). Denbora luzez eskatzen egon ostean, lortu zuten euren nahia. Lokalen diseinuari zegokienez, ordea, elkarte-koek eurek nahi baino eskuhartze gutxiago izan zuten. Hori dela eta, gaur egun ere, bertan sekulako beroa egiten du aireztapen (bentilazio) faltagatik. Anekdotak gisa, hortik dator Danbaka lehiaketa irabazi zuen, eta MRK-ko taldea zen, The Wet Band talde ohiaren izena ("wet" bustia da ingelesez).

MRK-k lokalak lortu zituztenetik, nabarmen zabaldu da herriari egin dioten eskaintza.

Herrira begira

Entsegu-gelak lortzearen truke, herrira begirako eskaintza handitzea adostu zuten Udalak eta elkarteak. Asko izan dira lokal hauetatik pasatutako taldeak; batzuk desagertuta daude, beste batzuk aldiz, lehen urratsak bertan eman eta oraindik oholtzaz oholtza jarraitzen dute. Taldeak eta norbanakoak izan dira eta daude elkartearen, eta guztien artean antolatzen dituzte ekimenak.

Urteen joan-etorrian aldaketa asko izan ditu MRK-k eta bere eskaintzak; urtez urte ekintzak aregotzen eta aukerak zabaltzen joan dira. Besteak beste, herriko esparrua zabalduz, portuan (Su ta Gar, Ekon, Sorkun...) kontzertuak antolatu zituzten ("Puertos"ek jarritako zailtasunak tarteko); Goiko plazako kontzertuen formatua, zenbait kasutan, zaharkitua gelditzen ari zela irizita, formatu

BARE - BARE

gosariak, pintxoak, bokatak...

GABON ZORION eta
URTE BERRI ON!

Gizonezkoen
ileapaindegia

IMOTZ

Urte berri zoriontsua!

Erdikokale, 34 - behea MUTRIKU Tel.: 943 60 41 62

Kraussk taldea
Bilbo hiria lehiaketako
finalaurrekoan

insonoro.com

berri bat sortu, eta Malen jaixetan eta Galbaixotan Beheko plazako txosnetan kontzertuak antolatzen hasi ziren, horrela, herriari bizitasun gehiago emanez; bateria, gitarra eta baxuko masterclassak ere antolatu izan dituzte, sasoi batean Katetxean egin izan zen antzera; udaro hondartzetako "txiringitoetan" antolatzen diren kontzertuetan ere antolatzailer moduen ibiltzen dira; herriko musikazaleengandik sortutako Jam session deitutako saioetan ere ezinbesteko laguntza eman izan dute, eta urtariletik aurrera ekimen hau hileroko egiteko asmoa dagoenez, tartean izango dira rock kolektibokoak ere. Gainera, lokalak estudio gisa ere erabili izan dira, Kraussk taldearen maketa grabatzeko, adibidez. Udalak emandako laguntzekin eta elkartearen ahaleginarekin musika ekipa bat erosteko aukera izan zuten orain dela urte batzuk, eta horrek gauzak asko erraztu zizkien.

MRKn musikariak batzen dira, eta oso ondo dakite zer nolakoa den zuzeneko kontzertu bat ematea. Hori dela eta, beti saiatzen dira kanpotik kontzertu bat ematera datozen taldeei ahalik eta tratu hoberena ematen. Horren adibidea da, Willis Drummond talde lapurtarren kasua. Talde honek Mutriku pare bat aldiz jo du, eta aurten berriz ere gurean izan dira. EHan egin duten 10 eguneko biran, beraientzat toki bereziak izan diren herrietan jo dituzte kontzertuak. Horietako bat Mutriku izan da (eurak eskatuta). Hemen egon zirenean tratua jaso zuten seinale.

Abendurock X

Aurtengoa, 10. Abendurock izango da, eta urtero bezela, abenduko asteburuetan (astero) herriko taberna ezberdinetan, gaztetxean edo Zabielen estilo ezberdinetako emanaldiak ikusteko aukera izango da. Azken bi urteetan, eremua zabaltzeko asmoz, Zabel ere Aben-

Highlights taldea Zubiaramen

durooken programaren barruan sartu dute MRK-koek, eta bertan, argazki erakusketa eta bideo emanaldi bat ikusteko aukera egon da. Aurten, horrez gain, kontzertu akustiko bat ere egon da. Eta, nola ez, ezin ahaztu San Tomas zapatuaz. Egun berezia izaten da MRK-ko kideentzat. Herriko musikari eta musikazaleek, elkarteak kideek, elkarteak izandakoek eta ingurukoek eguna elkarrekin pasatzen dute, lehenik bazkaria eginez, eta gero, gauean herriko musikari ezberdinak batu eta ezohiko bertsioak elkarrekin joaz. Aurten ere berezia izango da, baina oraingoan, herriko bi talde esanguratsuren bertsioak ere izango dira entzungai hilaren 20ko gaualdian. Herriar denentzat ateak zabalik egongo direla nabarmendu nahi izan dute rock elkarteak.

Aurrera begira

Elkarteak 10 urte hauen balorazioa egiterakoan, ondorioztatutakoak ikusita, ilusioz aurrera egiteko arrazoiak ikusten ditu. Hala ere, badaude 3 kontu kezka sortarazten dizkiena: soinu-ekipoaren gehiegizko erabilera, gainera, zenbait kasutan, MRK-ko kideek borondatez egingandako lanaz aprobetxatuaz, neska taldeen presentzia (une honetan, behintzat, badago talde bat), eta bukatzeko, belaunaldi berrien falta elkartearen. MRK-k soinu-ekipoa erabiltzeaz gain, ekimenak antolatu eta bertan partze hartzeko gogo duen edozeinentzat ditu zabalik ateak.

Ondorioak ondorio, MRK-k musikaren herri hau musikaz jantzen jarraituko du. Askalo, beharbada, beste 10 urtez, 20 urtez... batek daki. Kontua da, orain dela 25 urte inguru ereindako hazia fruituak ematen ari dela; garai hartako ametsak egi bihurtzen hasiak direla. Beraz, Zorionak MRK!!!

Ibon Aginaga Imaz

txirritxa
.com

**SAR ZAITEZ GURE WEB ORRIAN ETA
AURKI EZAZU PROMOZIO BEREZIAK!**

Tel. 946 832 600

Gardotza Industriadia, 3 > 48710 Berriatua > Bizkaia

aparra

Gazte eta helduentzako moda
Jantziak eta pitxiak

EGUBERRI ZORION eta URTE BERRI ON!

Erdiko kalea, 29 Tel.: **943 60 45 94**

Ikatzak makiña bat lan

Aspaldiko kontuak iruditzen zakuz gaur egun ikatza eta ikazkiñak. Izan ere, gehixenok ikusten degun ikatz bakarra Gabonetan Olentzerok ume okerrei ekartzen dixuena da, baiña ikatz hori jatekoa izaten da, eta ez deu zikin-tzen.

Meatzetatik ateratzen dan *harri-ikatz*a baiño ezagunagua zan Mutrikun ikazkiñek menditxik bajatzen zeuen *egur-ikatz*a. Gerraurreko baporetan harri-ikatz ibiltzen zan, bai, baiña hortik gora egur-ikatz zan nagusi. Lehengo denboretan, egur-ikatz gehixena burdiñoletarako (Mendarokuak, Berritxuko Obekolakua...) erregai-xa zan, —ez hortarako bakarrik!— baitxa Mutrikuko sukaldietako jatekoa eta famelixa osuak berotzeko ere!

Adin batetik gorako mutrikuarrak, han edo hemen, txondorren bat ikusitxakuak dira. Zer zan ba *txondorra*? Halaixe esaten zako mendixan bertan, egur pillo bat egin eta ondo tapauta, ikatza egitxeko ikazgiñek egitxen zeuen txontxorriari.

Mutrikuko dokumentu zaharretan irakurri leikenez, “*ikaztobi*” esaten zakon sasoi baten txondorriari; 1643an Udalak Ametza baserriko Jose de Andonaegui artadi zabal bateko egurra saldu zion ikatza egin zeixan, danetara 18 ikatz-karga. Artadixaren mugak, beste batzuen artian, honek: “*desde el mojón de lo pertenecido de la casería de Laranga hasta el ycaztobi çuloa y enzino viejo...*”. Urte horretan Udalak Arnozabaletik Leiarteraiño arboladixak errentan eman zitxuan, “*desde Leguearte avaxo del camino que va a Aynçuriça en vaxo o lado de un ycaztobi*”. ‘Karabi’ hitzaren bidetik (kare+hobi), mendebaldeko euskeran ezaguna dan *ikaztobi* (ikatz+hobi) esaten zeuen, itxuria, lehengo mutrikuarrek.

Antziña, Udalaren diru-itxurri garrantzitsua ziran basuak. Udalak ikatza egitxeko saltzen zitxuan egur-kargen berri ematen digue kontu-liburuek, esaterako 1752. urtian: “*22 cargas en 10 robles y 18 castaños inútiles entre Arteaga y Laranga*”, eta “*23 cargas en 48 encinos inútiles en Aizgaisto sobre Aparain*”. 1757. urtian “*una oia de roble trasmocho que se regula en 14 cargas junto a Goieneche*”. Erderaz, “hoya” –oia– agertzen da euskerazko txondorra edo ikaztobixa izentatzeko.

Baserritxar batzuek esan digunez, sasoi baten, basua izan ezker, edonun egitxen ziran txondorrek Mutrikun. Txondorra egitxeko toki laua bihar zan; eta egon ezik, prestatu egitxen zan.

Gero, egurra moztu bihar zan. Aizkora hutsa ibiltzen zan, geruagoko trontzak eta zerrak asko erreztu zeuen lan gogor haura. Basuetan arbola batzuk *motzak* –‘trasmochos’ edo ‘desmochados’– ziran, apropos moztutakuak adarrak errezago moztutziarren. Ezagunena *pago-motza* zan, berez hazten zana; moztu gabiari *pago-leizarra* esaten zakon. Txondorra egitxeko egurrik estimatuenak

artia eta *pagua* ziran. Inguruan egon ezker, *kurpitxia* ere erabilli izan da, baitxa *gaztaiña* eta *alkazixa* ere.

Txondorra egurrez ondo kargatu bihar zan, ez edozela; izan ere, erdixan zulu lagatzen zakon, txondorra amaitxutakuan su emateko. Buruska, supil eta adarren gaiñetik garo eta odoldixarekin tapatzen zan eta haren gaiñetik “*irurixa*” botatzen zan. *Irurixa* –idurixa– esaten zakon aurretik txondorra egindako lur-erriari, edo hango hautsari.

Erdiko zulotik sua –*brasía*– botatakuan, zulo haura *zohixarekin* tapatzen zan. Zelaixan ateratzen ziran zohi harek, bedar txikiko zohixa ez zalako apurtzen. Lehen, bi edo hiru egunetan egur txikixa sartu bihar izaten zakon, zohixa altzatuta.

Ikazgiñaren lana ez zan erreza, gau eta egun zaindu bihar izaten zeuen-eta txondorra, dana egosi arte. Zer ba? Haizia sartu ezker dana erreko leukelako, eta ikatza egitxen ibillitxakuek garbi laga digue: txondorra *egosi* egitxen zan, ez *erre*. “*Egurak ez deu erre bihar, suak egin bihar deu dana pasau!*”.

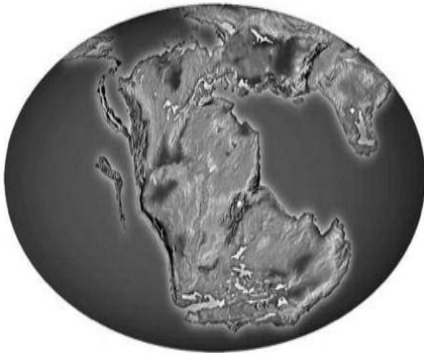
Gaiñera, basuan egonda, kontuz ibilli bihar izaten zeuen suarekin. 1644. urtian, Juan de Oyarbide eta Marina de Garramiola andra-gizonek txondorrian lanian ziharduela, nahi gabe, sute bat eragin zeuen: “*de una carbonera que tenían en los montes conçeijiles desta villa llamados Basarte saltó el fuego y quemó en los dhos montes 260 pies de arboles de enzinos*”. Egindako kalte horregaitxik, 500 haritz landatu behar izan zitxuen Artzainerrekan.

Txondorrek egosteko bihar zoan denboragaitxik galde-tuta, esan digue pago-supillarekin egiten ziranak, *supil-txondorrek*, adarrekin egitxen ziranak baiño egun gehixoa bihar izaten zeuela. Supil-txondorrek, haundi samarra izan ezker, 20 egun (hillebete ere bai) bihar zitxuan, arakidunak edo adarrekin egindakuak berriz 8-10 egun. Baiña ibiltzen zan egurrak ere denbora diferentia eskatzen zoan. *Kurpitxia* eta *alkazixa* segitxuan egosten ei zian. Kurpitxa-txondorrek 24 ordu inguru nahikua zoan. Ziñuako Pedro zanak, txondorrek egosteko bihar zoan denporia azpimarratu nahixan, pasadizo hau kontatzen zoan. Behin, eibartar batek txondorra egosten topau –kaletarrek danari “erretzen” esaten zixuen– eta galde-tu deu: “*Honek txondor honek zenbat denpora bijok erretzen?*”, eta ikazkiñak: “*Honek, hamar-hamabi bat egun*. Hurrengo topau deu karabixa, karia egitxen: “*Honek karabi honek, zenbat denpora bijok?*”. “*Honek, pare bat-hiru egun*”. Eibartarrak harrixa egurra baiño azkarrago desegiten dala siñistu eziñik: “*Harrixak hiru egun eta egurrak hamabi, hori sartu eixok amari!*”. Oraindik ere, Arno aldera baguaz bidetxindorra zabaldu eta toki laua ikusi ezker, argi ibilli! txondor-plazia izan leike-eta.

Josu Larrañaga Arrieta

EUSKAL KOSTALDEAREN BILAKAERA

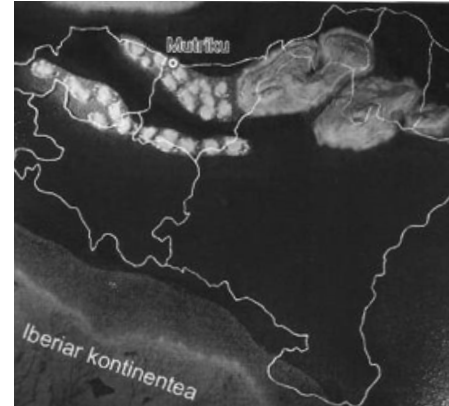
Hemendik aurrera eta atal ezberdinetan Euskal kostaldeari buruz, baina bereziki Mutrikuko Flysch beltzaren inguruan jardungo dugu orrialde honetan. Bertako maisu diren Jesus Narvaiz eta Espe Azkarragaren, Aranzadi Zientzia Elkartearen eta Nautilus Mutrikuko Ikasgune Geologikoaren ezinbesteko kolaborazioekin. Bizi garen inguru zoragarria pixka bat gehiago ezagutu, maitatu eta errespetatu dezagun.

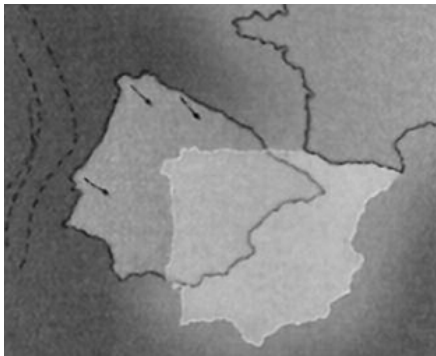
Orain dela 300 milioi urte, *Pangea* izeneko kontinente bakar baten barruan zeuden, besteak beste, *Iberiako* eta *Europako* plakak.

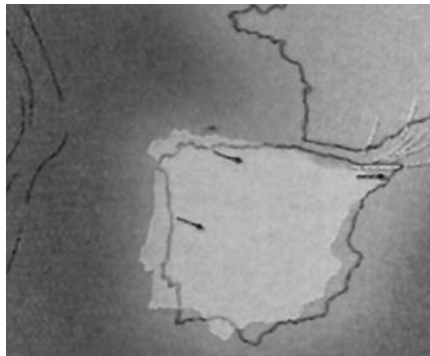
Duela 130 milioi urte aipatutako plakak banandu egin ziren.

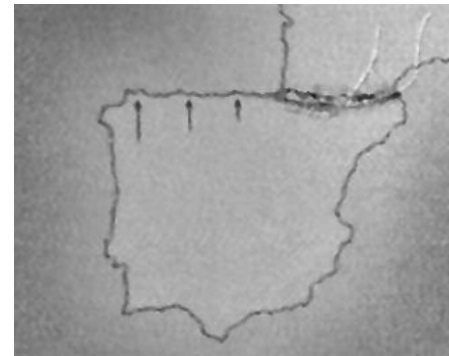
Kretazeoaren hasieran (140 - 65 milioi urte artean) Euskal Herriko zatirik handiena itsaspean zegoen.

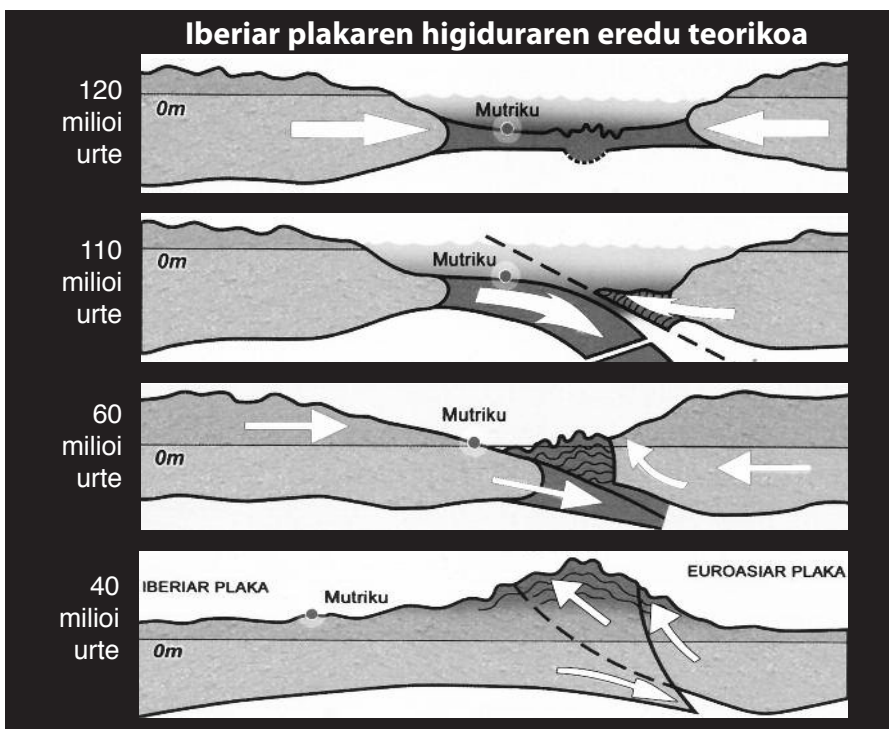
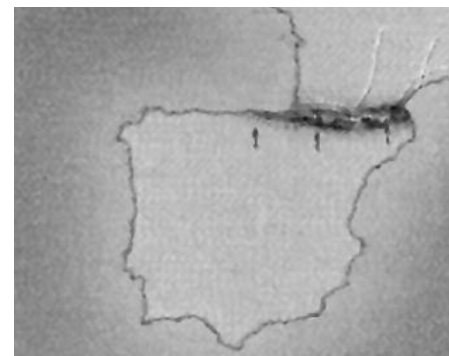
Duela 120 milioi urte, Iberiar eta Eurasiar plaken artean sakonera txikiko itsaso tropikala zegoen eta koralezko arrezife edo uharriak hazten ziren.

Duela 110 milioi urte, Iberiar plaka Eurasiarretik aldentzen hasi zen. Kantauri itsasoa zabaltzen eta sakontzen joan zen ondorioz.

Duela 60 milioi urte inguru, Afrikar plakak hegoaldeetik bultzatuta, Iberiar plakak Eurasiar plakarekin jo zuen. Pixkanaka bi plaken arteko itsaspeko geruzak tolesten eta altzatzen hasi ziren.

Duela 40 milioi urte inguru, itsas hondoko sedimentuak azaleratu eta bi plakak bat egin zuten. Ondorioz, Pirinioak eta euskal mendiak sortu ziren.

Iturriak:
 - Flysch. *Euskal Kostaldea aldizkaria* (Luberri).
 - Mutrikuko Flysch beltza. 110 milioi urteko historia (*Nautilus Ikasgune Geologikoa*).

TXANTXANGORRI, URTEZ-URTE HANDITZEN

Kaixo guztioi!

Aurten ere iritsi da Txantxangorriko kide berriei gonbita luzatzeko ordua. Urtero bezala gurekin harremanetan jartzeko, bilera bat antolatu genuen eta bertara 17 gazte inguratu ziren. Batzar horretan Txantxangorriren funtzionamendua azaltzeaz gain, zenbait joko egin genituen, elkar hobeto ezagutzeko eta lotsa alde batera uzteko. Txantxangorri buruz zenbait galdera egin diegu eta honako hauek izan dira beraien erantzunak:

Zer dela eta hartu zenuten Txantxagorriren parte hartzeko erabakia?

Orain arte txantxangorriren ume bezala aritu garenez, monitore izaterakoan zer sentitzen den jakiteko gogoz gaude, hori ez ezik, esperientzia berri bat bizi nahi dugulako.

Zer iruditu zaizue Txantxagorriko kide batzuek egindako harrera? Nola sentitu zineten?

Oraindik ez dugu konfiantzarik parte hartzeko eta hasiera denez ez gara gauza askorekin ohartzen, baina hori alde batera utziz ondo sentitu ginen.

Zein da zuen helburua Txantxangorriko kide bezala?

Esperientzia berri bat bizitzeko aukera izatea, ondo pasatuz.

Nola eta noren bitartez izan zenuten gure berri?

Hasieratik parte hartzeko aukera genuela jakin arren, Txantxangorriko kide bat gerturatu zitzaigun lehenengo batzarraren berri ematen.

Txantxangorriko kide bezala, zer proposatzen duzue urte berriari begira?

Hasiera denez ez dugu proposamen berririk plaza-

ratzen, denbora pasatu ahala horretarako gai izatea espero dugu.

Txantxangorrirekiko zeneukaten aurreikuspegia mantentzen al duzue?

Nahiz eta Txantxangorriren funtzionamendua oso ondo ezagutu ez, ekintza baten atzean espero ez genuen lana dago. Horrez aparte, txikitatik Txantxangorriren eskutatik jaso izan dugun aurreikuspegiarekin jarraitzen dugu.

Zer da txantxangorritik espero duzuen?

Umeekin kontaktuan jarri, esperientzia berri bat izan eta batez ere gure burua begirale moduan landu.

Txantxangorriren azaroko ekintzan parte-hartzeko aukera izan duzue. Nolako esperientzia izan da? Nola ikusi duzue zuen burua?

Hasieran urduri geunden ez baikenekien zer egin behar genuen zehazki. Denbora aurrera joan ahala taldean sartzen joan ginela sentitu genuen eta umeengana gehiago hurbiltzen. Azkenean ekintza amaitzeko ordua pentsatu baino lehen iritsi zen eta oso gustora sentitu ginen ekintzan zehar. Geure burua nahiko ondo ikusi genuen lehenengo aldia izateko eta denborarekin hobetzen joango garela pentsatzen dugu.

Aurreko urtean ere kide berriak sartu ziren txantxangorri. Hitz egin duzue beraiekin, haien ideien, esperientzien... berri izateko?

Aurreko urtean Txantxangorriko kide berri egin zirenekin hitz egin dugu eta haien ahotik ez dugu ezer txarrik entzun, guztiz aurkakoa baizik. Taldeko kide izatera animatu gintuzten.

Txantxangorri Aisialdi Taldea

Hezkuntza

HAURDUNALDIA eta OHIKO BIZITZA

Haurdunaldia ohiko bizitzaren parentesi bat izango zela bagenekien, eta lasai asko hartu genuen aldaketa hainbeste bilatutako haurdunaldiaren ostean. Ordea, txikiak jada sei hilabete ditu eta gure harremanak berdin dirau... Nola esan gordinegi izan gabe? Gure oheak soilik lo egiteko balio du orain... Noiz arte iraungo du honek? Noiz bueltatuko gara aurreko bizitzara?

“Buelatu” seguruenik inoiz ez. Baina zuen erotikak edo harremanaren zatirik pribatuenak aldaketa gehiago biziko dituela argi izan (horretaz ari zaretela uste baitugu).

Ulertzen dugunaren arabera, irrikaz erditze egunaren zain egon zineten; bai umea izateko eta baita “lehenagokora” bueltatzeko. Ordea, ume txiki batek ordu eta energia asko xurgatzen ditu bere bizitzako lehen urte hauetan. Dena den, honek ez du esan nahi erotika desagertu egin behar denik, baizik eta umearen behar hauei erantzuten dion bizitza baten txertatzen den erotika eraiki behar duzuela.

Batzuetan, bereziki biologikoki eta kanpo teknikarik gabeko haurdunaldi bat bilatzerakoan, erotika sinplifikatu egiten dugu. Argiaren etengailu tradizionala baillitzan bi aukerataraz mugatzen dugu: ON eta OFF. Badago ala ez dago. Txuria ala Beltza. Grisik eta kolorek gabea: sarketa praktikatzen da ala ez.

Ostera, bizitzako denboraldi gehienez erotika ez da hain dikotomikoa: lehenengo bikote harreman eta saiakeratan, bikoteen lehen aldietan, helduaro eta zahartzaroan,... gure egunerokotasuna xamurtasuna eta gertutasuna adierazten duten keinuz zipriztintzen dugu. Eta horrela bizi garenean, xamurtasun eta beroaldiaren kontinuo batean mugitzea errazagoa eta, nolabait, “naturalagoa” edo “arinagoa” da. Ez dirudi pausu handi bat eman behar denik, soilik jokoa luza-teaz arduratu behar gara, jokoan murgiltzeaz.

Beraz, gure gomendioa horixe da. Ez soilik lehengo erotikara bueltatzeko esfortzurik ez egitea, baizik eta hau behar den heinean baztertuz eredu berri bat eraikitzea. “Eten erotiko” bat egon denean harreman batean, oso posible da konplizitatea berreraikitze

lehen esfortzu bat egin behar izatea. Gure gorputzak berriz ere ohitu, gerturatu eta kontaktuan ezartzea.

Horretarako, berriz ere zuentzat momentu bat lortzen duzuenen, ez jo sarketa mekanikora. Ahaztu horretaz. Bikoteko partaide bakoitzak ordu erdi hartuko du, gogoko duen musika eta proposamen desberdinekin (masajea, dantza, laztanak egitea,...), eta horrela ordubete pasako duzue: jolasean, zuen gustuko jolas erotikoetan. Lortu gabeko gailurrik gabe, disfrutatzea izanik bitarteko eta helburu. Esperientzian murgildu eta zentzumenak elikatu.

Zalantzak edo galderak argitzeko:
ixasexualitateeskola@gmail.com

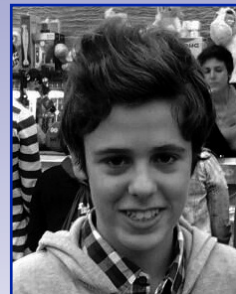
AMETS
Zorionak txiki,
etxeko danon par-
tez, bereziki Euke-
nen partez.

NORA
Zorionak 7 urte
handi egingo
dituzulako aben-
duaren 21 ean.
Matxo handi bat
atxona eta amon-
nak.

AINTZANE
Urte berriarekin
batera, zure urte
betetzea! Bat
gehixo, baña...
gero eta ederro!
Matxo haundi
bat.

ANDER
Abenduaren 16an
zure urtebetetzea
izan dela eta,
Mutrikutik
muxuak eta besar-
kada handi bat.
Ondo pasa!

IOSU
Zorionak osaba! Etxe-
ko danon partez
besarkada eta
matxo haundi bat.

Zorionak laukote! Abenduaren 5, 10 eta
14 an urtiak betetzen ditxuzten Josu,
Idurre eta Ireberri. Baitxa urte
hasierako bitxito txikixari. Preparau
belarrixak!

AMAIA-NORA
Zorionak bikote etxeko danon
izenean, ondo pasatu
eta matxo handi bat.

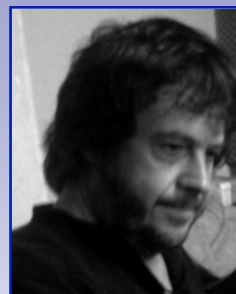
ZoRiOnAk hirukote! Ondo
pasatu eguna... badakizue gu
prest txokolatadarako!

MALEN, BEÑAT eta INGE
Zorionak gure etxeko hiru piratei 6, 4
eta 3 urte bete dituzuelako. Muxu pila
bat etxeko guztion partez.

ZIGOR
Urte hasieriakin
batea zorionak!
Prefijua berrixa?

ENEKOITZ
leup! Zorionak eta
besarkada haundi
bat. Beti kamera
atzean ezin da
egon eeeee!

NEREA
eeee! harrapo
zeuri ere. Zorionak
txinparta!

ileapaindegia
Sabanika kalea, 1
Mutriku
Tel.: 943 60 39 45

URTE BERRI ON!
Aldatz
berrituzure ideiak

Hondartza kalea, 13
Deba
Tel.: 943 19 27 00

2005 - 2006

ANSORREGI
 Eguberri on eta
 Urte berri
 zoriontsu!
 Oinetakoak
 Erdiko kale, 9 - 943 60 33 42

 Eguberri on
 eta
 Urte berri
 osasuntsu!
 Joseba Iñaki Eleizgarai
masajista eta osteopatia
 Tel: 630 788 059 - Konte kalea 22, Mutriku

ZAINTZAKO BOTIKAK

Gaueko 10ak arte

ABENDUA

15etik 18ra Apraiz
 19tik 21era Otxagabia
 22tik 25era Zalduegi
 26tik 28ra Burgoa
 (zapatu goizian Apraiz)
 29tik 31ra Otxagabia

URTARRILA

1 Otxagabia
 2tik 4ra Apraiz
 5etik 8ra Burgoa
 9tik 11ra Zalduegi
 (zapatu goizian Otxagabia)
 12tik 15era Apraiz
 16tik 18ra Otxagabia
 19tik 22ra Zalduegi
 23tik 25era Burgoa
 (zapatu goizian Apraiz)
 26tik 29ra Otxagabia
 30 eta 31 Apraiz

AKELARRE

Antzerki Taldea

Abenduak 19, ostirala
 Zabel Kultur Etxean
 19:00etatik aurrera

Non dago festa?
 Taldea: Iratxoak

Modako tailerra
 Taldea: Onenak

Goiz bat ostatuan
 Taldea: Karanbola

MENDI IRTEERA

URTARRILAK 1
 ARNORA

Abenduak 20

Santo Tomas feria Goiko plazan,
 trikitilariak kaleetan zehar.
 Udal Musika Eskolaren Gabon Kontzertua
 20:30tan Parrokian.

Abenduak 24

Banda Txikia goizean zehar kaleak giro-
 tuz.
 Arratsaldean Olentzeroren etorrera.

Abenduak 31

Anaiarte Abesbatza, herriko kaleak
 giro-tzen goizean zehar.
 Anaiarte Abesbatzaren kontzertua Mikel
 Deuna zaharren egoitzan.

Urtarrilak 3

Oliver magoa Miruaitz frontoian,
 arratsaldeko 17:30etan.

Urtarrilak 5

Errege kabalgata herriko kaleetan zehar
 Banda, Txistulari eta Akordeoilarien
 doinuekin.

19 LURRA

ABENDUAK 19 OSTIRALA 22:30 TXALAPARTA

20 MRK ROCK GAUA

ABENDUAK 20 LARUNBATA 22:30 GAZTETXIA

26 THE BRUTAL

ABENDUAK 26 OSTIRALA 22:30 GAZTETXIA

BERTAN EROSTEAK SARIA DAUKA

250€-KO 2 BONO

100€-KO 3 BONO

50€-KO 4 BONO

* Sortetia 2014ko abenduaren 30an inguruko da 2000tan bitxeko Plazan

LOREA

Gourmet

SINCE 1867

Gabon zoriontsuak eta Urte Berri on